

**Juriaan van Beek, mei 2023:
'Het is niet mijn afval maar wel
mijn aarde'**

Alweer een jaartje of 4 loop ik steevast wekelijks een afvaljutrondje door het mooie Kralingse bos in Rotterdam. Ik ervaar het als een fijne zinvolle activiteit, door zo een concreet steentje bij te dragen aan schone lokale natuur: "geen woorden maar rapen" en gelijk zien wat er groeit, zwemt, vliegt en bloeit in de natuur!

Daarbij is het ook nog een uitstekende workout voor je gezondheid! Je bent in de buitenlucht, je bent goed in beweging. Net als bij Nordic Walking met stokken om ook armen/bovenlijf actief te gebruiken doe je dit eigenlijk ook bij afval juttten. Je gaat immers bij afvalrapen regelmatig door de knietjes en rekt en strekt om bijvoorbeeld iets uit het water te vissen. Ach, je kan het natuurlijk zo zwaar maken als je zelf aankan/wil. Met het afvaljuttten natuurlijk ook de bonus dat naast een gratis workout, je inzet direct een schonere leefomgeving oplevert: 2 vliegen in 1 klap!

Tijdens de afval jutronde heb ik naast emmer en grijper een verrekijker om mijn nek voor de vogels en een spiegeltje in de zak voor het determineren van paddenstoelen. In de natuur is er altijd wat te beleven en te zien en geen week is hetzelfde. Want ja, rapen is goed, maar blijf ook om je heen kijken en genieten.

Waarom zou je afval rapen

Een krachtige uitspraak die de spijker op zijn kop slaat vind ik: "Het is niet mijn afval maar wel mijn

aarde". Belangrijk punt is dat een schone omgeving langer schoon blijft en minder nieuw afval aantrekt! Dit is wetenschappelijk bewezen. Hoe meer gemeentes en vrijwilligers de stad schoon houden, hoe aangenamer het blijft voor mens en natuur.

De gemeente doet het leeuwendeel met de boel schoon te houden. Het is ook belangrijk dat zij dit doen want vrijwilligers kunnen nooit zo consistent de grote bulk schoonhouden als de gemeente dit kan/doet. Goed, als het afval er eenmaal ligt moet het er toch uit. De gemeente en vrijwilligers kunnen elkaar in mijn ogen prima aanvullen en versterken. Hierover later meer.

Hoe ga ik te werk

Mijn werkwijze is dat ik loop met een emmer en grijper en (werk)handschoen aan. Zelf koop ik als het lukt niets nieuws ook om milieuredenen en de emmer waar ik nu al weer een jaar of 2 mee loop, zag ik bij een ondergrondse afvalcontainer staan. Dat is dus dubbel groen, geen "nieuwkoop plegen" als niet noodzakelijk. Door de ovale vorm van mijn emmer is het makkelijker om leeg te kieperen in een afvalcontainer en loopt ie minder in de weg tegen je benen bij dragen dan een ronde emmer is mijn ervaring. Nog een bijkomend voordeel is dat de ovale emmer goed

in mijn fietsmandje past! Zo gebeurt het geregeld dat ik als ik op locatie ga afval juttten ik ook onderweg op de fiets raap.

Deze emmer gebruik ik ook nog eens voor mijn eigen huisafval die ik leeg in een ondergrondse container. Dus geen plastic afvalzakken verbruik ik.

Waarom ik een emmer prefereer boven de door velen gehanteerde vuilniszakken is dat er hierdoor minder plastic in het afval komt. Als je nagaat hoeveel plastic zakken ik al uitgespaard heb door mijn emmertje de afgelopen jaren te gebruiken, dat loopt in de honderden. Dat scheelt weer een bergje fossiele brandstoffen en materiaal. Nog een bijkomend voordeel is dat ik makkelijk scherpe voorwerpen of glasscherven of ook zware voorwerpen kan meenemen zoals scherpe losse stukken asfalt en steen/tegelpuin dat je ook in het groen vindt. Een zak scheurt natuurlijk wat sneller. Ik gebruik enkel kraanwater om mijn bak om te spoelen.

Nu is het zo dat in het Kralingse bos voldoende afvalbakken staan. Als je in een groter natuurgebied loopt of in een gebied waar je de vuilnisbakken niet weet te staan, kan ik mij voorstellen dat vuilniszakken, al of niet met draagring, toch een verstandige optie is. De handschoen die ik aanheb is ook gevonden en schoongemaakt. Je komt regelmatig exemplaren (werk)handschoenen tegen of fietshandschoenen. Ik draag een handschoen voor de hygiëne en veiligheid. Bijvoorbeeld een enkele keer ook een roestige fiets uit het groen/sloot trekken doe je toch liever even met handschoenen.

Mocht ik op pad gaan naar bijvoorbeeld een mooi natuurgebied, of een IVN/Nivon uitje ver weg, neem ik vaak een fijn zittende schoudertas mee met hierin een plastic afvaltas en handschoen en raap ik toch ook nog opvallende afvalstukken op tijdens de wandeling.

Dit zie ik ook beetje als mijn bijdrage/dank voor het te bezoeken gebied. Respect voor de Aarde kan je zo in mijn ogen actief laten blijken.

Zowel het IVN als ook het Nivon hebben natuur en milieu natuurlijk hoog in het vaandel. Het IVN staat voor, naast natuurkennis opdoen, het delen en ervaren, ook voor inzetten natuurbewustzijn en -behoud. Daar past het afval juttten prima in! Regelmatig neem ik ook mijn emmer en grijper mee tijdens lokale IVN excursies. De emmer wil ook weleens meegaan bij Nivon wandelingen, want afval juttten kan natuurlijk bijna altijd en overal.

Het vuilrapen om meerdere redenen

Als je toch wil wandelen en even buiten zijn kan je gelijk even wat rapen (want waarom zou je een hond nemen om naar buiten te gaan terwijl je ook kan afvaljuttten 😊). Ten tweede doe ik dit om door te lopen met grijper mensen zelf gaan nadenken over hun eigen afvalgedrag.. en dat is vaak al winst. Door als afval jutter rond te lopen maak je mensen bewuster van het (zwerf)afval probleem. En ten derde natuurlijk om te laten zien hoe eenvoudig het is, hoe praktisch en plezierig (je bent buiten, leert wat en je zet je nuttig in).

Hoe kom ik aan een grijper?

Vaak vragen mensen ook zaken waar je ze misschien gelijk wegwijs in kan maken als bijvoorbeeld hoe je komt aan de grijper en dan kan je vertellen dat je die gemakkelijk GRATIS kan krijgen via de gemeente. Als je naar de Gemeente Rotterdam website gaat, dan klik je op 'Afval', vervolgens klik je op 'Voorkom zwerfafval' en daar kan je bestellen. Ook volgens mij gelijk vuilniszakken en vragen naar vuilniszakringen. Bestel gelijk ook wat voor de buurt of om uit te delen/reserve misschien. Mensen die motivatie hebben zoals veel vrijwilligers zijn waardevol, ook voor de gemeente, de gemeenschap. Ik heb volgens mij al tientallen grijpers uitgedeeld. Zelfs 1

aan een actief persoon uit Engeland die hier op vakantie was en dat nu ook in Engeland gaat doen

Wat betreft het afval rapen tijdens bijvoorbeeld (natuur)excursies. Uiteraard is het zo dat je niet storend gaat lopen rapen als een gids wat uitlegt, of dat je de boel ophoudt. Je past je natuurlijk gewoon aan aan de excursie en bij mij ligt altijd prioriteit op de excursies en niet op afval rapen. Ik heb dan ook nooit een klacht ervaren of mensen die het als hinderlijk/storend ervaren.. sterker nog.. complimenten vliegen om je oren! (Trouwens ook een reden om afval te juttten!) Verbazingwekkend hoe lovend mensen zijn over jouw inzet. Je hoeft niet eens de Rotterdam marathon te lopen voor applaus -

ga afval juttten 😊. Ook al is het opruimen tijdens excursie bij mij misschien niet een hoofddoel, dat neemt niet weg dat ik nog regelmatig emmers vol uit het groen haal. Soms, volwassenen en ook kinderen die immers de toekomst zijn, willen spontaan meehelpen of eens kijken/ervaren hoe dat gaat met een grijper. Kortom, ik vind en stimuleer graag het afval juttten, ook tijdens excursies. Mijn moeder loopt regelmatig mee met afvaljut-ommetjes en heeft zelfs een handig karretje hier speciaal voor! Is te koop en soms ook via de gemeente te verkrijgen/vergoeden.

Samenwerken

De gemeente is vrij goed in het schoonvegen van de (grote) paden/lijnen. Ik concentreer mij op de smallere (onverharde) paden, berm en waterranden.

Waterranden omdat veelal plastic materiaal dat half of helemaal in het water ligt, dan niet kan uiteenvallen en toevoegen aan de plastic soep. Zodra het vergaat, week wordt, is het gewoon lastiger of zelfs onmogelijk om in het geheel te verwijderen. Gemeentes hebben vaak geen uren/personeel om goed langs waterranden met grijper alles eruit te vissen helaas, dus mocht u aan de

slag willen met afval juttten, denk ik dat er altijd wat te ruimen valt en denk met name ook aan waterranden en andere ietwat minder toegankelijke groenstroken. Dit is gelijk weer een argument waarom afval juttten altijd nuttig is, want hoe sneller troep verwijderd wordt uit de natuur, hoe minder schadelijke effecten voor de natuur. Denk bij het schonen niet alleen aan de grond, kijk ook naar boven naar de bomen en struiken bijvoorbeeld.

Regelmatig waait/hangt daar ook plastic in, of verstikkende touwtjes om bomen die de groei kunnen insnoeren. Helaas zie ik ook regelmatig lege vogelvoernetjes waar vogels makkelijk met pootjes in verstrikt kunnen raken. Een klein mesje heb ik aan mijn sleutelhanger, dat regelmatig van pas komt

voor doorknippen of -snijden van touwen om bomen en om (restanten) afzetlint te verwijderen.

Melding maken

Onhanteerbare hoeveelheden (zwerf)afval dat je onderweg tegenkomt in Rotterdam en niet zelf kan verhelpen/opschonen kan je melden aan de gemeente via de MeldR app (in andere gemeentes werkt de Buitenbeter app vaak). Hiervan maak ik vaak gebruik - uiteraard ook voor

andere zaken als fietswrakken, graffiti etc. Als je eenmaal weet hoe de MeldR app werkt (is ook niet lastig) werkt het vrij goed en duidelijk. Natuurlijk doe ik dit voor "mijn gebiedje Kralingse Bos" maar ook als ik in andere wijken/parken van Rotterdam ben en mij iets opvalt, neem ik vaak de moeite er even een melding van te maken.

Ik ben voorstander om vooral samen te werken met instanties die tenslotte ook vaak als gemeenschappelijk doel hebben het leefbaar en schoon te houden. Gemeentewerkers kunnen niet alles zien en ook zo kan de burger die wil meehelpen. Wat ik ook doe, bijvoorbeeld voor mijn moeder die met haar afvaljutkar wel vuilniszakken gebruikt; als onderweg aan gemeentewerkers vraag om een rol vuilniszakken is mijn ervaring vaak positief.

En wat doe ik ermee

Tot slot wil ik nog vertellen wat ik met al het gevonden materiaal naast het afval doe,. Daarom vind ik het woord juttten ook aardig, omdat naast dat het leuker klinkt, ook wat meer refereert naar (her)gebruik van de spullen die je vindt.

Naast grijper, emmer en handschoen heb ik altijd een rugzak om met daarin een afvalzak voor statiegeldflessen onderweg, maar ook glas/wijnflessen die ik netjes in glasbak (want glas hoort natuurlijk in glasbak) gooi, of bij horeca afgeef die glas apart afvoeren. Schandalig maar waar is dat er horecagelegenheden zijn die niet glas apart doen en flessen gewoon bij het vuil gaan. Batterijen zijn zwaar vervuilend en lever ik ook apart in. Dat is natuurlijk enorme milieuwinst. Bruikbare artikelen hergebruik ik of anders leg ik het in weggeefkasten bijvoorbeeld. Tennisballen waar honden mee spelen kom ik vaak tegen en worden makkelijk gelijk door een hond ingepikt als je ze bij een bankje legt of aan hondenbezitter onderweg aanbiedt. Bij horeca De Eekhoorn in het Kralingse bos wil ik ze ook weleens afgeven.

Al jaren eet ik van een pizzabord dat ik ooit vond dat was achtergelaten op grasveld aan de Kralingse Plaslaan. Bestek, bekers, handschoenen, sjaals, van alles kan je natuurlijk vinden en als ik denk dat de eigenaar nog op zoek gaat naar iets lever ik het in het Kralingse bos in bij de al eerder genoemde horeca De Eekhoorn.

Als ik sleutels vind maak ik regelmatig een foto en geef duidelijk de locatie erop vast en plaats die op de facebook groep 'Kralingse bos en plas'. Mijn thermoskan waar ik mijn eerlijke bio-koffie in meeneem komt letterlijk ook uit de Kralingse plas. Een afvaljut-collega viste deze bij het schonen van de oever uit de Plas vlakbij het terras van het Boathouse. Deze was er zeer waarschijnlijk heel kort ervoor in gevallen/gegooid en werd mij geschonken. Nog helemaal perfect en nu dus al jaren mijn vaste thermoskan.

Kleding en katoen die ik vind wil ik weleens meedragen en in de Humanitas kledingbak stoppen langs de Boezem (Kralingen zijde) bijvoorbeeld. Materiaal dat niet meer te herstellen is, heb ik begrepen, wordt dan toch nog verwerkt tot iets bruikbaars en is altijd nog milieuvriendelijker hergebruik dan de afvalbak denk ik.

Dit is in grote lijnen hoe ik het aanpak. Afsluitend wil ik graag een voorbeeld geven dat afval juttten en natuurbeleving goed kunnen samengaan; Een jaar of 2 geleden liep ik met mijn grijpertje door het Kralingse bos en dacht een oranje plastic bekertje te zien liggen, ik liep van het pad af er

naartoe en voordat ik het pakte zag ik dat het een paddenstoel was!, half onder de bladeren, relatief groot exemplaar en een van mijn eerste waarnemingen van deze soort in het bos! Het was de Rode Kelkzwam (of Krulhaarkelkzwam; het verschil is enkel met microscoop vast te stellen). Dankzij het afval juttten deed ik deze mooie waarneming.

Uitsmijter

Als uitsmijter-tip. Ik heb veel afval punten kunnen benoemen maar niet alles, want we hebben het nog niet eens gehad over de vieze stickers op

lantaarnpalen/vuilnisbakken en de vele viespeuken (=vieze peuken) op straat! Stickers verwijder ik, of als niet in 1 keer lukt met je nagel, dan beschadigen van boven zodat regen/weersinvloeden proces versnelt. Peuken raap ik vaak allemaal op, de enkele losse op het pad maar ook de hoopjes bij de bankjes, want als het ergens helemaal schoon is blijft het dus opvallend langer schoon. Bah! Soms vind je weleens lege metalen Smint doosjes. Die zijn ideaal te recyclen voor rokers om op verjaardagen te geven zodat de peuk niet op straat hoeft te belanden.

Dank voor je aandacht voor mijn woorden/visie en als er ook maar 1 bruikbare (ervarings)tip tussen zit voor iemand, ben ik al tevreden en het gevoel bij te kunnen dragen aan een groenere, schonere Aardbol. O ja, mandarijn- of sinasappelschillen en bananenschillen horen ook niet in het groen! Verteren duurt lang in ons kouder klimaat dan in de tropen en vuil/afval trekt ook vuil aan. Nu stop ik hoor. Voor uitwisselen/vragen/tips is er ook een facebook groep 'Afval jutters'.